

bisa
perspective .brussels
brussels instituut voor statistiek en analyse

CONJUNCTUUR- BAROMETER VAN HET BRUSSELS GEWEST

Nr 44 - Lente 2026

HALFJAARLIJKS

PRODUCTIETEAM

Auteurs

Bram DE LANGE, Mattéo GODIN en Mathilde POURTOIS

Wetenschappelijk comité

Sabrine CIPRIANO, Dries CUYVERS, Aynah GANGJI, Virginie MAGHE, Pierre-François MICHIELS en Toon VERMEIR

Wetenschappelijke coördinatie van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA)

Astrid ROMAIN

COVER

Concerto – Communication Agency

Foto's: @ Batin BALTALILAR

LAY-OUT

ARTOOS GROUP

VERTALING

Vertaald van het Frans naar het Nederlands door Translation Team Perspective

Herlezing: Dries CUYVERS en Bram DE LANGE

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Astrid ROMAIN, Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA)

VOOR MEER INFORMATIE

Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse

bisa@perspective.brussels - <http://www.bisa.brussels/>

CONJUNCTUUR- BAROMETER VAN HET BRUSSELS GEWEST

Nr 44 - Lente 2026

HALFJAARLIJKS

INHOUDSTAFEL

DE BELANGRIJKSTE CONJUNCTUURKENMERKEN	7
1. MACRO-ECONOMISCHE CONTEXT	9
1.1 In 2025 toonde de wereldeconomie zich nogmaals weerbaar	9
1.2 De eurozone en België toonden zich eveneens weerbaar	10
1.3 De economische voorspellingen verslechterden	12
1.4 De situatie in het Midden-Oosten vormt het voornaamste risico	13
2. CONJUNCTUUR IN BRUSSEL	15
2.1 Recente evolutie van de economische marktactiviteit	15
2.2 Sectorale analyse van de marktactiviteit	17
2.3 Werkgelegenheid en werkloosheid	21
GLOSSARIUM	27
REFERENTIES	29
LIJST VAN TABELLEN	30
LIJST VAN GRAFIEKEN	30

De grafieken, tabellen en commentaren werden opgemaakt op basis van de informatie die beschikbaar was op **19 mei 2026**, tenzij anders vermeld.

DE BELANGRIJKSTE CONJUNCTUURKENMERKEN

De wereldeconomie groeide in 2025 aan hetzelfde tempo als het jaar voordien (+ 3,3 %). Ze toonde zich andermaal weerbaar in een jaar dat gekenmerkt werd door een sterke aanscherping van het **Amerikaanse tarievenbeleid** (verhoging van invoertarieven), **massale investeringen in AI-technologie en AI-infrastructuur en geopolitieke onzekerheid**, aangewakkerd door wispelturig Amerikaans handelsbeleid en gewapende conflicten. **De economie van de eurozone groeide met 1,4 %.** Een toenemende particuliere consumptie, bedrijfsinvesteringen en export (vooral in het eerste kwartaal) verklaren deze groei. De **inflatie** daalde ondertussen verder richting de 2 % - doelstelling van de ECB.

De economische groei in België bedroeg 1 % in 2025. Deze groei lag erg dicht bij de groei van 1,1 % een jaar eerder. Deze groei werd vooral gestuwd door de consumptie van de huishoudens en van de diverse overheden. De dreiging van Amerikaanse tariefverhogingen deed Belgische ondernemingen in het eerste semester meer exporteren en hun voorraden opbouwen. De **niet-residentiële bouwsector** zette een sterke groei neer (+ 4 %), de **diensten** groeiden behoorlijk (+ 1 %), maar de nijverheid stagneerde. Het tot op heden voortdurende conflict tussen de VS, Israël en Iran heeft geleid tot een ernstige verstoring in de aanvoer en stijgende prijzen van olie, gas en andere grondstoffen. Deze verstoringen riskeren de wereldwijde inflatie en economische groei ernstig te beïnvloeden. **Op het tijdstip van afsluiten van de redactie voorspelt men een economische groei van 1,1 % voor de eurozone en 0,6 % voor België.** De duurtijd van het conflict in het Midden-Oosten zal uiteindelijk bepalen of deze projecties neerwaarts, dan wel opwaarts worden herzien. De **onzekerheid** hieromtrent is erg groot.

Hoewel begin 2025 getekend werd door een erg onstabiele internationale politieke context, kende de **Brusselse marktsector** een lichte groei in 2025. Over het hele jaar **is de productiewaarde van de marktsector met 0,4 % gestegen.** Deze stijging ligt hoger dan in 2024, maar blijft wel lager dan in 2023 en 2022. De **bouwsector** was met een stijging van 6 % op jaarbasis de **belangrijkste groeimotor in 2025.** Zowel de bouw van gebouwen en de ontwikkeling van bouwprojecten (+ 10 %) als de gespecialiseerde bouwwerkzaamheden (+ 4 %) kenden een herstel.

De activiteit in de **verwerkende industrie** is slechts licht achteruitgegaan (- 1 %), ondanks de gevolgen van de stopzetting van de laatste activiteiten op de Audi-site in Vorst in februari 2025. De activiteiten op de site waren al sterk teruggedrongen in 2024. De terugval in de autoproductie werd gedeeltelijk gecompenseerd door een hogere activiteit in de farmaceutische sector, de voedingssector en de vervaardiging van elektrische apparatuur.

Aan de kant van de diensten, **stagneren de productiediensten (de diensten die zich richten op ondernemingen).** De activiteiten van hoofdkantoren en adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer zijn met 7 % op jaarbasis gedaald, na enkele jaren van groei. De rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening hield daarentegen stand en bleef op het niveau van het voorgaande jaar, waardoor ze sinds 2019 een stijging van 28 % laat zien. Dat bevestigt de blijvende aantrekkingskracht van Brussel voor deze beroepen. **De bedrijfstakken informatie en communicatie maken een periode van ingrijpende veranderingen door, wat de toekomstige positie van het Brussels Gewest onzeker maakt.** Na meerdere jaren van aanhoudende groei gaan **de activiteiten programmeren, computerconsultancy en aanverwante IT-activiteiten achteruit met 2 % op jaarbasis.** De audiovisuele sector staat nog meer onder druk: de productie van films, video- en televisieprogramma's daalt met 1 % op jaarbasis, wat neerkomt op een daling van 17 % sinds 2019. Het programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's laat op zijn beurt een sterke daling van 15 % op jaarbasis zien.

De diensten aan particulieren blijven algemeen genomen stabiel. Wat de positieve ontwikkelingen betreft, **onderscheidt de accommodatiesector zich met een stijging van 10 % op jaarbasis,** ondersteund door de aanzienlijke investeringen in 2023 en 2024. Eet- en drinkgelegenheden kennen een eerder gematigde stijging van 1 %. Andere bedrijfstakken gaan dan weer achteruit: **sport, ontspanning en recreatie daalde met 1 % op jaarbasis, terwijl de creatieve activiteiten, kunst en amusement een meer uitgesproken daling van 2 % lieten zien.** De detailhandel stabiliseert (+ 1 %), maar blijft wel ruim onder het niveau van 2019 (- 10 %).

De Brusselse marktactiviteit bevindt zich in een moeilijke situatie in 2026. Het ondernemersvertrouwen en het vertrouwen van de huishoudens had zich hersteld in 2025, maar de eerste indicatoren voor 2026 zijn veel minder gunstig. De aanhoudende spanningen in het Midden-Oosten zullen er namelijk voor zorgen dat de energiekosten stijgen, de bevoorradingsketens worden verstoord en de vooruitzichten voor de totale vraag verslechteren.

Ondanks de lichte groei van de Brusselse marktactiviteit in 2025, is de situatie op de **arbeidsmarkt** in de loop van het jaar achteruitgegaan. **Het aantal Brusselse loontrekkenden is doorheen 2025 blijven dalen.** Hoewel de daling van de loontrekkende tewerkstelling opmerkelijk lang duurt, blijft de omvang ervan beperkt. Het gemiddelde aantal Brusselse loontrekkenden lag in 2025 lager dan in 2024, maar is wel hoger gebleven dan in 2023. **Het arbeidsvolume van de Brusselse loontrekkenden is doorheen 2025 eveneens gekrompen.** De daling is iets meer uitgesproken dan bij het aantal loontrekkenden.

Ook op nationaal vlak zijn het aantal loontrekkenden en het arbeidsvolume gedaald, maar dan wel minder sterk. **In 2025 is het aantal Brusselse loontrekkenden dus sterker gedaald dan het aantal loontrekkenden op nationaal niveau.** Deze evolutie staat in contrast met de tendens van de afgelopen drie jaar.

Meer recente indicatoren wijzen op een weinig gunstige situatie op de arbeidsmarkt. Begin 2026 **bereikte de uitzendarbeid een historisch laag niveau in Brussel.** In maart 2026 **bleven de aanwervingsintenties van de ondernemingen bovendien onder hun langetermijngemiddelde** in de drie geobserveerde sectoren (industrie, handel en zakelijke dienstverlening).

Daarnaast is **het aantal bij Actiris ingeschreven Brusselse werkzoekenden blijven stijgen. Deze stijging versnelt sinds eind 2025.** Het begin van 2026 werd gekenmerkt door de hervorming van de werkloosheidsuitkeringen. Momenteel kunnen de effecten ervan op de evolutie van het totale aantal werkzoekenden nog niet worden gemeten, gezien het beperkte tijdsbestek en de wijze waarop de bij Actiris ingeschreven personen worden geteld. De eerste waarneembare effecten van de hervorming uiten zich voornamelijk in verschuivingen tussen administratieve categorieën. In maart 2026 was er **een opmerkelijke daling van het aantal werkzoekenden met een werkloosheidsuitkering, alsook een aanhoudende toename van het aantal ingeschreven OCMW-begunstigden.**

1. MACRO-ECONOMISCHE CONTEXT

1.1 IN 2025 TOONDE DE WERELDECONOMIE ZICH NOGMAALS WEERBAAR

In 2025 groeide de wereldwijde economische activiteit (zie glossarium) met 3,3% (zie grafiek 1). Ze kon daarmee hetzelfde ritme aanhouden als in 2024. In een jaar dat werd gekenmerkt door de verhoging en uitbreiding van bestaande Amerikaanse handelstarieven, toegenomen geopolitieke onzekerheid en massale investeringen in AI, toonde de werelddeconomie zich verrassend weerbaar.

Amerikaanse handelstarieven, toegenomen geopolitieke onzekerheid en AI waren dé determinanten van de economische ontwikkelingen in 2025

In 2025 bepaalden deze drie factoren het economisch sentiment²:

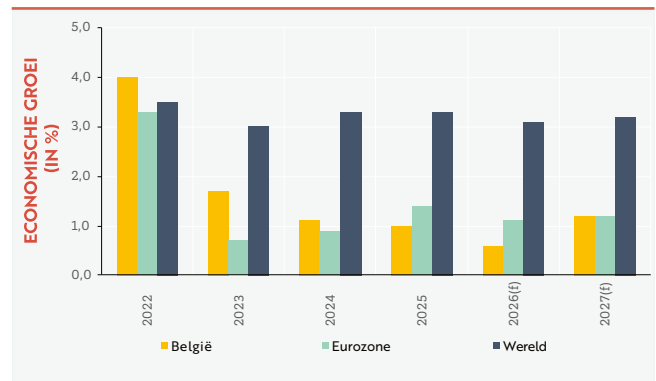
- **Amerikaanse handelstarieven:** de regering Trump kondigde enkele dagen na haar aantreden aan dat ze bestaande invoerheffingen ging verhogen en het bereik van invoerheffingen ging uitbreiden om de Amerikaanse economie te beschermen. Waar de regering in eerste instantie Canada, China en Mexico viseerde via deze handelstarieven, werden snel wereldwijd zwaardere handelsmaatregelen van kracht. Op 2 april 2025, **"Liberation Day"**, werd een ware schokgolf door de werelddeconomie gezonden doordat per land specifieke handelstarieven werden opgelegd.
- **Toegenomen onzekerheid:** het volatiele handelsbeleid van de Amerikaanse regering met veelvuldige tariefwijzingen, de **Chinese tegenmaatregelen** (o.a. exportrestricties) voedden de vrees voor een wereldwijde handelsoorlog. Tegelijkertijd zorgde het uitbreken van een kortstondige twaalfdaagse oorlog tussen Israël en Iran voor een piek in intensiteit in een wereld met enkele structurele geopolitieke spanningen (bv. Gaza, Oekraïne).

- **AI-investeringen:** massale investeringen in AI-technologie en AI-infrastructuur zorgden voor een groei-impuls voor de werelddeconomie, vooral voor de VS en Azië waar belangrijke spelers in deze domeinen actief zijn³.

De impact van deze handelstarieven en onzekerheid is uiteindelijk beperkt gebleven en grotendeels gecomponeerd door voordelige effecten van de massale investeringen in AI. De wereldwijde internationale handel bleef groeien het afgelopen jaar, maar handelsstromen verschoven: nieuwe partnerschappen ontstonden, weg van de Verenigde Staten, terwijl de Chinese export naar de Europese Unie toenam⁴. Handelsakkoorden die het afgelopen jaar werden beklonken, zorgden voor een daling van de "Liberation Day"-tarieven en deden de economische onzekerheid afnemen. Hierdoor bleef de impact meer beperkt dan aanvankelijk werd gevreesd.

Toch noteert het gemiddelde Amerikaanse handelstarief eind 2025 op een hoog niveau, ongezien hoog sinds de 1930⁵. Ook de korte duur van het intense conflict tussen Israël en Iran droeg bij aan het afnemen van de onzekerheid⁶.

GRAFIEK 1: Evolutie van het bbb (in constante prijzen)

Bron: FPB (februari, 2026), IMF (oktober, 2023); IMF (januari, 2025), IMF (april, 2026a), ING (2026), KBC (april, 2026) en OESO (maart, 2026).

Nota: (f): vooruitzicht. De voorspellingen voor België zijn gebaseerd op een gemiddelde voorspelling van enkele financiële instellingen.

¹ Zie referentie IMF (januari, 2026).

² Zie referenties IMF (juli, 2025); IMF (januari, 2026); NBB (maart, 2026) en OESO (december, 2025).

³ Zie referenties NBB (maart, 2026) en OESO (december, 2025).

⁴ Zie OESO (december, 2025) en NBB (maart, 2026).

⁵ Zie referentie NBB (maart, 2026).

⁶ Zie referentie IMF (juli 2025).

In 2025 vertraagde de economische groei in de VS, terwijl het groeiritme aangehouden bleef in China en versnelde in India

De **Verenigde Staten** zag haar economische activiteit in 2025 met 2,1 % toenemen (+ 2,8 % in 2024). De nieuwe handelstarieven, de hoge beleidsonzekerheid en 43-daagse sluiting van belangrijke overheidsdiensten bieden belangrijke verklaringen voor de vertraging van de economische groei. Erg hoge uitgaven aan ICT-investeringen in 2025 zorgden voor een sterk positieve bijdrage aan de economische groei van ongeveer 1 procentpunt (zie glossarium)⁷. **China** en **India**, de voornaamste opkomende economieën (zie glossarium), groeiden met respectievelijk 5 % en 7,3 % in 2025.

De **Chinese** economische groei werd voornamelijk gedragen door een sterke toename van de export. De **Indiase** economie profiteerde van een sterke binnenlandse vraag, gedreven door een toegenomen vertrouwen van huishoudens en ondernemingen⁸.

De inflatie daalde wereldwijd verder, maar bleef voor vele landen boven de doelstelling

De wereldwijde inflatie daalde in 2025 naar 4,1 % vergeleken met 5,8 % een jaar eerder⁹. De hoge uitgaven gelinkt aan AI-infrastructuur deden de wereldwijde prijzen van industriële metalen opveren, en als gevolgde goedereninflatie in vele landen. De goedereninflatie in de VS werd nog meer aangejaagd door de opgelegde handelstarieven¹⁰.

1.2 DE EUROZONE EN BELGIË TOONDEN ZICH EVENEENS WEERBAAR

De eurozone groeide met 1,4 % in 2025

De economische activiteit in de eurozone groeide met 1,4 % (zie grafiek 1). In vergelijking met 2024 was dit een toename van 0,5 procentpunt. De economische dynamiek verschilde tussen de lidstaten. **Spanje** kende in 2025 met 2,9 % weer de hoogste economische groei van de voornaamste economieën in de eurozone (+3,1 % in 2024). Vooral toerisme ligt aan de basis daarvan. Na 2 jaar van economische krimp knoopte de **Duitse** economie terug aan met economische groei, al bleef die nog erg bescheiden. In 2025 groeide de grootste economie van de eurozone met 0,2 % (krimp van - 0,5 % in 2024). De Duitse economie blijft nog steeds kampen met **structurele problemen**, die de ruimere economie van de eurozone in ook in zekere mate blijven plagen: hoge energiekosten, geopolitieke onzekerheid, concurrentie van goedkope Chinese import en een gebrekkige mate van investeringen¹¹.

De consumptie was de motor achter de economische groei in de eurozone

De grootste bijdragen tot de groei in 2025 werden geleverd door de consumptie van de huishoudens en van de overheden. Verder werd ook een sterke bijdrage genoteerd van de bedrijfsinvesteringen en van de opbouw van voorraden. Onzekerheid over de Amerikaanse handelstarieven zette ondernemingen ertoe aan een voorzichtiger beleid te voeren en hun voorraden aan grondstoffen uit te bouwen¹². Deze factor speelde voornamelijk een grote rol in het tweede kwartaal van 2025 toen de Amerikaanse handelspolitiek wereldwijd ten uitvoer kwam. Op het vlak van internationale handel speelden het afgelopen jaar twee tendensen voor de eurozone:

- › De **export** van de eurozone kende in het eerste kwartaal een sterke groei, anticiperend op de invoering van handelstarieven. Vervolgens, in het tweede en derde kwartaal, werd deze groei zo goed als ongedaan gemaakt door een zwakke internationale vraag¹³;

⁷ Zie referenties IMF (oktober, 2025); IMF (januari, 2026); NBB (maart, 2026) en OESO (december, 2025).

⁸ Zie referenties IMF (januari, 2026) en NBB (maart, 2026).

⁹ Zie referentie IMF (januari, 2026).

¹⁰ Zie referenties IMF (januari, 2026) en NBB (maart, 2026).

¹¹ Zie referenties IMF (januari, 2026) en NBB (maart, 2026).

¹² Zie referentie ECB (december, 2025).

¹³ Zie referenties ECB (september, 2025) en ECB (februari, 2026) en Europese Commissie (november, 2025).

- De **import** kende een sterke toename in 2025. Onder impuls van de invoering van de handelstarieven begonnen internationale handelstromen zich te verleggen, weg van de VS. Opmerkelijk was dat de import vanuit China in de eurozone sterk toenam in 2025, wat Europese beleidsmakers zorgen baarde¹⁴.

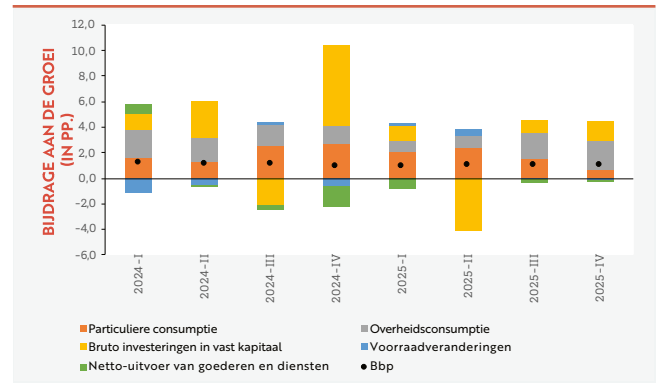
De handelstarieven gaven de industriële productie een kortstondige impuls

De sterke exportgroei in het eerste kwartaal van 2025 kwam **ten goede aan de industriële productie** in de eurozone. Door de hoge mate van voorraadopbouw zette deze tendens zich door in het tweede kwartaal, om in de tweede jaarhelft weer te verzwakken. De **diensten kenden een sterk jaar**. Er werd vooral groei opgetekend in de **zakelijke diensten**. Ondernemingen bleken immers meer uit te geven aan IT en langzaam AI te integreren in hun bedrijfsvoering¹⁵.

De Belgische economie groeide het afgelopen jaar met 1,1 %

De **Belgische economische activiteit groeide met 1,0 % in 2025** (zie grafiek 1). In vergelijking met een jaar eerder was dit een lichte achteruitgang (+ 1,1 % in 2024)¹⁶. De **grootste bijdragen** tot de groei werden net zoals in 2024 geleverd door de **consumptie van huishoudens** (+ 1,8 %) en de **overheden** (+ 1,4 %). De **investeringen** (van ondernemingen, overheden en huishoudens) groeiden niet. De **bedrijfsinvesteringen** groeiden aan 2,7 %. Een sterk resultaat, maar onder het gemiddelde op lange termijn. **Door de macro-economische onzekerheid blijven bedrijven voorzichtig** met nieuwe investeringsplannen en investeren ze vooral in energie-/arbeidsefficiëntie en AI. De **investeringen van gezinnen in woningen** (nieuwbouw en renovaties van woningen) daalden erg sterk met - 8,7 % in 2025, na een eveneens zwak 2024 (- 6,9%)¹⁷. Opvallend was de sterke groei in het eerste kwartaal van 2025, door een grote bijdrage van de export (zie grafiek 2).

GRAFIEK 2: Bijdrage van diverse bestedingscomponenten tot de kwartaalgroei van het bbp in België

Bron: NBB.

Nota: Economische groei op jaarbasis (zwarte stippen, zie glossarium). Gegevens gezuiverd voor seizoens- en kalendereffecten.

De bouw- en dienstensector bleven goed presteren

De **bouwsector** zette het afgelopen jaar een groei neer van 4 %. **Deze groei maakt van de bouwsector de meest dynamische sector in 2025**. Dit kan tegenstijdig lijken gezien de zwakke prestatie van de particuliere woningbouw, maar de groei is volledig toe te schrijven aan industriële en gespecialiseerde bouwactiviteiten. De **diensten** groeiden aan een lager tempo van 1 %. Zowel de markt- (ICT, vrije beroepen en wetenschappelijke activiteiten) als niet-marktdiensten groeiden. Tegenover deze positieve evoluties staat de **nijverheid**, die doorheen 2025 feitelijk **stagneerde**. Deze bedrijfstak blijkt gebukt gaan onder **structurele problemen**: hoge energiekosten en overcapaciteit. De trend was wel niet gelijk binnen de nijverheid. De **defensie-industrie** groeide wel degelijk, maar de **farmaceutische nijverheid**, als grote industrietak, **stagneerde**¹⁸.

¹⁴ Zie referentie NBB (maart, 2026).

¹⁵ Zie referentie ECB (november, 2025).

¹⁶ Zie referentie NBB (maart, 2026).

¹⁷ Zie referentie NBB (maart, 2026).

¹⁸ Zie referentie NBB (maart, 2026).

De Belgische werkgelegenheidsgroei komt tot stilstand

De Belgische binnenlandse werkgelegenheid groeide het afgelopen jaar aan met 19 000 personen. Dit is een lichte verbetering in vergelijking met het voorgaande jaar (+ 13700), maar de helft lager dan het langjarige gemiddelde (1999-2019)¹⁹. Hierdoor steeg de **werkgelegenheidsgraad** naar 73,2%. Enkel in de **dienstensector** (niet-marktdiensten én marktdiensten) werd een toename van de werkgelegenheid gerapporteerd. In de **nijverheids- en bouwsector** daalde het aantal werkenden. Dit was dus eveneens het geval in de laatste sector, hoewel de activiteit er toenam (zie boven).

De inflatie in de eurozone en in België daalde verder naar de ECB-doelstelling van 2 %

De inflatie in de eurozone daalde licht in het begin van 2025 om later in het jaar te stabiliseren rond de 2%. De dalende energieprijzen leverden een milde negatieve bijdrage aan het inflatiepercentage. De overige componenten (diensteninflatie, inflatie van voedingsprijzen...) kenden een gelijkaardige tendens als de algemene inflatie²⁰. De inflatie in België lag met 3,0% (komende van 4,3%)²¹ hoger dan het gemiddelde in de eurozone. Vooral de energie- en voedingsinflatie lagen aan de basis daarvan²².

1.3 DE ECONOMISCHE VOORSPELLINGEN VERSLECHTERDEN

Begin 2026 waren de economische perspectieven vrij optimistisch

Activiteitsindicatoren aan het begin van 2026 deden vermoeden dat het groeiritme van 2025 wereldwijd en voor vele economieën zou blijven aanhouden. Midden februari kwam er bovendien hoopvol nieuws uit de Verenigde Staten, waar het Hooggerechtshof een streep trok door de wettelijkheid van sommige Amerikaanse handelstarieven. Dit deed het globale Amerikaanse handelstarief dalen, en was gunstig voor de wereldeconomie. **Vóór het losbarsten van het conflict in het Midden-Oosten** werd verwacht dat de wereldeconomie in 2026 eveneens met 3,3% zou groeien, de eurozone met 1,3% en België met 1,1%²³.

Het conflict in het Midden-Oosten duwt de economische perspectieven neerwaarts...

De militaire campagne die de VS en Israël op 28 februari 2026 hebben gestart tegen Iran, **woog sinds de start op de economische perspectieven**. De aanvallen op belangrijke infrastructuur en het sluiten van de Straat Van Hormuz laten de prijzen voor olie en gas snel stijgen (zie grafiek 3), wat de **wereldeconomie** doet vertragen. In haar **basisscenario** verwacht het IMF een groei van de wereldeconomie met 3,1%. Dit komt neer op een daling van 0,2 procentpunt in vergelijking met haar projecties van januari 2026. De eurozone, die sterk afhankelijk is van het Midden-Oosten voor de import van vloeibaar aardgas, zou volgens dit nieuwe scenario groeien met 1,1%²⁴. Voor **België** verlaagden enkele financiële instellingen eveneens hun vooruitzichten, tot 0,6% economische groei voor 2026 (zie grafiek 1)²⁵.

¹⁹ Zie referentie NBB (maart, 2026).

²⁰ Zie referentie NBB (maart, 2026).

²¹ Gemeten volgens de Geharmoniseerde consumptieprijsindex (HICP), aangezien dit de vergelijking toelaat tussen België en de eurozone.

²² Zie referentie NBB (maart, 2026).

²³ Zie referenties Federaal Planbureau (februari, 2026), IMF (januari, 2026) en IMF (april, 2026a).

²⁴ Zie referenties IMF (april, 2026a) en OESO (maart, 2026).

²⁵ Zie referenties ING (2026) en KBC (april, 2026).

... en doet de verwachte inflatie terug toenemen

Aan het einde van 2025 was de inflatie in grote delen van de wereld onder controle en dicht bij de doelstelling van centrale banken (vaak 2 %). De oorlog in het Midden-Oosten zal deze

gunstige dynamiek verstoren. In 2026 zou de inflatie in de **eurozone** toenemen tot gemiddeld 2,6 %. In **België** wordt eveneens een opstoot verwacht van de inflatie tot 3,2 %²⁶.

1.4 DE SITUATIE IN HET MIDDEN-OOSTEN VORMT HET VOORNAAMSTE RISICO

De voorspellingen in dit hoofdstuk zijn allen onderhevig aan **onzekerheden** en **risico's** die zich kunnen voltrekken. De **voornaamste** zijn de volgende:

- › **Geopolitieke conflicten:**
  - In het **Midden-Oosten**: de militaire campagne tegen Iran escaleert steeds verder. Op het moment van schrijven zijn er pogingen om **onderhandelingen** op te starten, maar aan de andere kant zijn er tekenen van **verdere escalatie**: aanvallen van de Houthis-rebellen die dreigen met blokkade van de Golf van Aden - een ander belangrijk maritiem knooppunt- en een mogelijke inzet van Amerikaanse grondtroepen.
  - De oorlog tussen **Rusland** en **Oekraïne** is zijn vijfde jaar ingegaan. Een einde is nog niet in zicht. De risico's en mogelijke impact op de EU blijven hoog.
- › **Amerikaanse handelsmaatregelen:** op dit moment blijft een wereldwijd minimumtarief van 10 % van toepassing, wat nog steeds erg hoog is. **Wijzigingen** en **verhogingen** via andere legale middelen waarover het Hooggerichtshof geen mening heeft gegevens zijn niet uit te sluiten.

De mate waarin de inflatie stijgt en de economische groei afneemt, hangt af van de duur en intensiteit van het conflict in het Midden-Oosten

Op het moment van het afsluiten van de redactie is het nog onduidelijk hoe het geopolitieke conflict in het Midden-Oosten zich verder zal ontwikkelen. De onzekerheid over het verdere verloop is erg hoog, wat het maken van projecties uiterst moeilijk maakt.

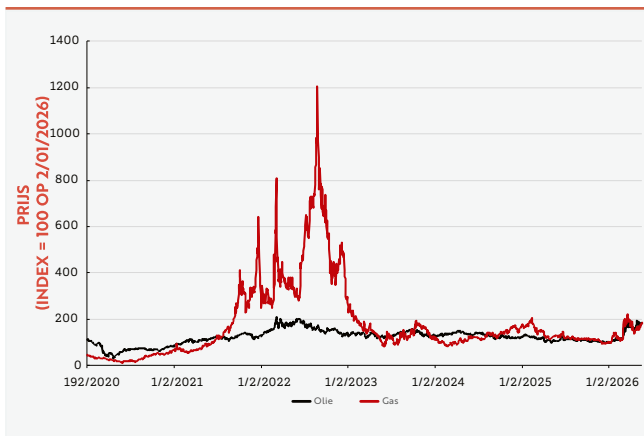
Enkele zaken staan vast:

- › **De wereldwijde aanvoer van olie, LNG, helium en andere belangrijke grondstoffen is ernstig verstoord.** De prijzen van deze grondstoffen zijn aan het stijgen, maar in vergelijking met de post-COVID-periode noteren ze nog op lage niveaus (zie grafiek 3). Toch kunnen deze prijsstijgingen sectoren stroomafwaarts in de productieketen sterk onder druk zetten en de productiekosten van allerhande goederen opdrijven.
- › **Deze verstoringen dreigen wereldwijd de inflatie te verhogen en de economische groei te verlagen.** De mate waarin dat effectief zal gebeuren, hangt af van de duurtijd van het conflict, mogelijke verdere escalatie, de afhankelijkheid van deze grondstoffen en de mogelijkheid om de productie én het transport ervan te hervatten. In haar World Economic Outlook modelleert het IMF naast het **basisscenario** (zie grafiek 1) twee bijkomende scenario's: een **ongunstig** en een **ernstig** scenario. Het verschil tussen deze drie scenario's ligt in de **intensiteit** en de **duur** van prijsverhogingen van olie, gas en diverse grondstoffen. In het **ernstig** scenario zijn de prijsverhogingen het hoogst en duurt het ook langer vooraleer deze prijzen terug normaliseren naar pré-oorlog niveaus²⁷:
  - De **wereldeconomie** zou in het **ongunstig** scenario groeien met 2,5 % in 2026;
  - In het **ernstige** scenario bedraagt de wereldgroei 2 %, een niveau gelijkaardig aan perioden als COVID-19 en de financiële crisis van 2008. De economische groei in de eurozone zou in het **ernstig** scenario sterk vertragen tot 0,5 % en de inflatie zou stijgen naar 3,9 % in 2026 (2,1 % in 2025).
- › **De hogere inflatie drijft langetermijnrentes omhoog en zet op deze wijze druk op overheden, ondernemingen en gezinnen die geld moeten lenen. Centrale banken** kunnen besluiten om hun voornaamste rentetarieven opnieuw op te trekken in de strijd tegen inflatie. Bovendien heeft de hogere inflatie een groter effect op kwetsbare gezinnen en de bevolking in opkomende landen. **Dat alles verhoogt de wereldwijde instabiliteit, wat de economische perspectieven negatief beïnvloedt.**

²⁶ Zie referenties Federaal Planbureau (april, 2026) en OESO (maart, 2026).

²⁷ Zie referenties IMF (april, 2026a) en IMF (april, 2026b).

GRAFIEK 3: Evolutie van de olie- en gasprijs sinds januari 2020

Bron: NBB en Swiss Federal Office of Energy .

Nota: de weergegeven waarden zijn prijsindices. Op 2 januari 2026 noteerde de olieprijs (Brent) aan 60,75 dollar en de gasprijs (Dutch TTF Natural Gas) aan 29,01 euro.

2. CONJUNCTUUR IN BRUSSEL

2.1 RECENTE EVOLUTIE VAN DE ECONOMISCHE MARKTACTIVITEIT

Kader 1: Perimeter van de analyse

De recente analyse van de Brusselse economische activiteit is gebaseerd op de verwerking van btw-aangiften. Dat betekent dat **alleen de activiteit van de btw-plichtigen²⁸ daarin is opgenomen**. Samen zijn deze marktactiviteiten goed voor ongeveer 46 % van de totale toegevoegde waarde in Brussel²⁹.

De keuze voor deze gegevens vloeit voort uit de behoefte aan recente informatie.

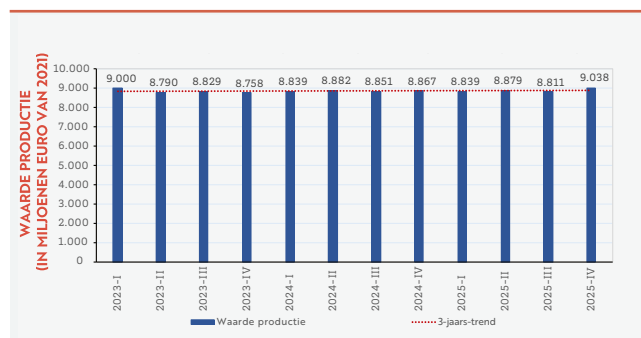
Met de btw-gegevens kan de evolutie van de productie in de niet-marktsector niet worden gevolgd. De marktactiviteiten die niet zijn onderworpen aan de btw, zoals de financiële activiteiten, vallen overigens eveneens buiten de perimeter.

Lichte groei van de activiteit van de marktsector in 2025

Hoewel het begin van het jaar getekend werd door een erg onstabiele internationale politieke context, **kende de Brusselse marktsector een lichte groei in 2025, die gedragen werd door de bouwsector**.

Over heel 2025 is de productiewaarde van de Brusselse marktsector met **0,4 % gestegen** (in constante euro). Deze stijging ligt hoger dan in 2024, maar blijft wel lager dan in 2023 en 2022.

GRAFIEK 4: Evolutie van de activiteit in de Brusselse marktsector

Bronnen: Statbel (btw-aangiften), INR (regionale rekeningen), berekeningen BISA.

Noot: De productiewaarde van de energie- en raffinagesector is niet inbegrepen. De productiewaarde is een schatting van de toegevoegde waarde (zie kader 2). De cijfers zijn gecorrigeerd voor seizoensschommelingen.

Kader 2: Meting van de productiewaarde van de Brusselse marktsector

De indicator voor de productie van de marktactiviteiten is gebaseerd op de kwartaalomzet van btw-plichtige ondernemingen. De indicator wordt opgebouwd volgens de volgende stappen:

- 1. Sectorale groepering:** De kwartaalomzet van de ondernemingen wordt ingedeeld per sector (NACEBEL op tweecijferig niveau) om de gegevens te groeperen per economisch homogene categorie.
- 2. Weging volgens sector:** De voor seizoensinvloeden gecorrigeerde omzet wordt vermenigvuldigd met een sectorale coëfficiënt voor de creatie van toegevoegde waarde. Die coëfficiënt weerspiegelt de verschillende capaciteiten van iedere sector om waarde te genereren uit een gelijkwaardig omzetvolume. Zo genereren handelsactiviteiten over het algemeen minder welvaart per euro omzet dan andere sectoren.
- 3. Omzetting naar constante euro en correctie voor seizoensinvloeden:** De in courante euro geschatte toegevoegde waarde wordt gedeflateerd aan de hand van de afzetprijsindex van iedere sector. Vervolgens wordt deze waarde gecorrigeerd voor seizoensschommelingen, waardoor de productie per kwartaal kan worden vergeleken.

²⁸ Bepaalde marktactiviteiten zijn vrijgesteld van btw. Dat geldt met name voor de meeste financiële en verzekeringsactiviteiten of voor medische activiteiten.

²⁹ Schatting op basis van de regionale rekeningen voor 2023.

4. Samenvoeging: De gewogen sectorwaarden worden samengevoegd om veranderingen in de totale productie van alle marktactiviteiten te meten.

$$P_m = \sum_i \frac{CA_i^{SA}}{IPP_i} \times Coef\_VA_i$$

Waarbij:

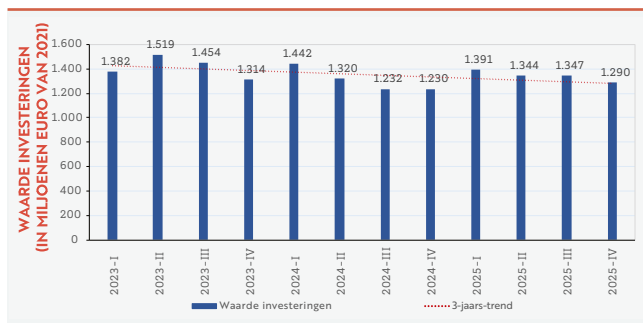
- P_m staat voor de kwartaalproductie in constante euro van alle marktactiviteiten.
- CA_i^{SA} staat voor de voor seizoensinvloeden gecorrigeerde kwartaalomzet voor sector.
- IPP_i is de afzetprijsindex van sector, wat de omzetting naar volume mogelijk maakt.
- $Coef\_VA_i$ staat voor de sectorale coëfficiënt van toegevoegdewaardecreatie voor sector i .

Methodologische nota: Voor deze editie van de conjunctuurbarometer zijn verschillende reeksen die worden gebruikt voor de schatting van de productiewaarde bijgewerkt. Dit geldt onder andere voor de reeksen over de toegevoegde waarde uit de regionale rekeningen en voor de afzetprijsindexen van de verschillende marktactiviteiten. Deze herzieningen kunnen leiden tot afwijkingen ten opzichte van de cijfers die in eerdere edities werden gepubliceerd.

Herstel van de investeringen

In 2025 zijn de investeringen in de Brusselse marktsector aanzienlijk gestegen (+ 2,8 % ten opzichte van 2024, in constante euro). De toename van de investeringen in deze periode betreft voornamelijk de productiediensten, in het bijzonder de bedrijfstak verhuur en het vervoer te land.

GRAFIEK 5: Evolutie van de investeringen in de Brusselse marktsector

Bronnen: Statbel (btw-aangiften), berekeningen BISA.
 Noot: De investeringen in de energie- en raffinagesector is niet inbegrepen. De waarden zijn gecorrigeerd voor seizoensschommelingen.

Ondernemersvertrouwen en vertrouwen huishoudens zou kunnen dalen in 2026

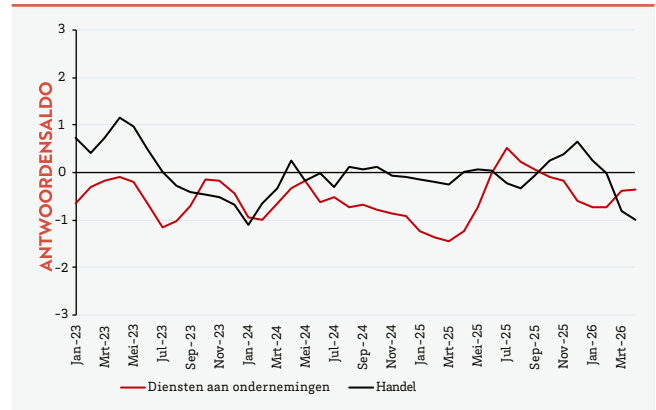
Kortstondig herstel van het ondernemersvertrouwen in 2025

In 2025 is het vertrouwen van de Brusselse ondernemers tijdelijk hersteld ten opzichte van 2024. Deze tijdelijke verbetering, die met name werd bevorderd door de lagere inflatie, had zowel betrekking op de zakelijke dienstverlening als op de handel (zie grafiek 6).

De vooruitzichten voor de Brusselse marktsector in 2026 lijken minder gunstig. De meest recente gegevens over het ondernemersvertrouwen wijzen op een duidelijke verslechtering. De aanhoudende oorlog in het Midden-Oosten draagt er namelijk toe bij dat de energiekosten stijgen, de bevoorradingsketens worden verstoord en de vooruitzichten voor de totale vraag verslechteren.

In de rest van België vertoont de ontwikkeling van het ondernemersvertrouwen in 2025 en 2026 een vergelijkbaar patroon.

GRAFIEK 6: Ondernemersvertrouwen in de zakelijke dienstverlening en de handel

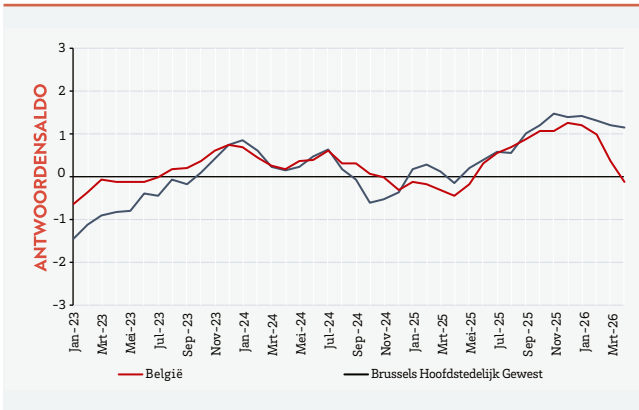
Bron: NBB (april 2026), berekeningen BISA.
 Noot: antwoordensaldo gecorrigeerd voor seizoensschommelingen, gestandaardiseerde score, driemaandelijks voortschrijdend gemiddelde.

Stijgend vertrouwen van de Brusselse huishoudens in 2025

In 2025 ging het vertrouwen van de Brusselse huishoudens erop vooruit, gesteund door de lagere inflatie en de neerwaartse herziening van de werkloosheidsverwachtingen (zie punt 2.3). De vertrouwensindicator kende in april echter een tijdelijke daling, die verband hield met de aankondigingen over invoerrechten (zie sectie 1.1), alvorens weer te stijgen en aan het einde van het jaar een bijzonder hoog niveau te bereiken (zie grafiek 7).

In 2026 zullen de risico's van een nieuwe energiecrisis als gevolg van de conflicten in het MiddenOosten opnieuw op het vertrouwen van de Brusselse huishoudens wege, waardoor een aanzienlijke verslechtering te vrezen valt. Ter herinnering: tijdens de energiecrisis van 2022 had het vertrouwen van de huishoudens een historisch dieptepunt bereikt, wat huishoudens er met name toe aanzette hun grote aankopen uit te stellen.

GRAFIEK 7: Consumentenvertrouwen

Bron: NBB (april 2026), berekeningen BISA.

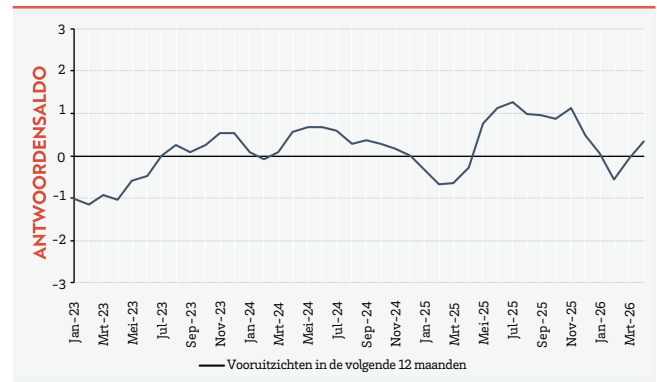
Noot: antwoordensaldo gecorrigeerd voor seizoensschommelingen, gestandaardiseerde score, driemaandelijks voortschrijdend gemiddelde.

Tijdelijke heropleving van grote aankopen

In 2025 ging het herstel van het consumentenvertrouwen aanvankelijk gepaard met een sterke stijging van de intenties tot grote aankopen bij de Brusselse huishoudens (zie grafiek 8). Deze positieve dynamiek is echter vanaf het einde van het jaar afgenomen. Begin 2026 lijken de Brusselaars opnieuw geneigd om hun grote aankopen uit te stellen.

In tijden van energie- en inflatiecrisis heeft het verlies aan koopkracht (zie glossarium) een directe invloed op de beslissingen van huishoudens om grote aankopen te doen. Het is dan ook waarschijnlijk dat deze indicator in de loop van het eerste semester van 2026 verder zal verslechteren.

GRAFIEK 8: Belangrijke aankopen door de Brusselse huishoudens, enquêteresultaten

Bron: NBB (april 2026), berekeningen BISA.

Noot: antwoordensaldo gecorrigeerd voor seizoensschommelingen, gestandaardiseerde score, driemaandelijks voortschrijdend gemiddelde.

2.2 SECTORALE ANALYSE VAN DE MARKTACTIVITEIT

De activiteit van de verwerkende industrie blijft in 2025 op peil

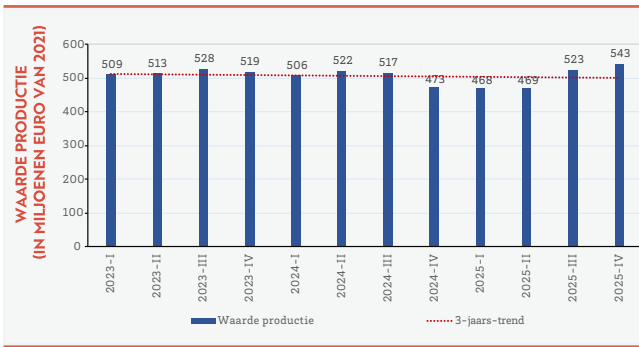
In 2025 vertegenwoordigde de verwerkende industrie iets meer dan 5 % van de Brusselse markteconomie, tegenover 22 % in Vlaanderen en 28 % in Wallonië. Bovendien komt een aanzienlijk deel van de door de Brusselse actoren in deze sector gegenereerde toegevoegde waarde in de realiteit overeen met administratieve ondersteunende functies ten behoeve van de Vlaamse en Waalse industrie.

In 2025 daalde de productiewaarde van de Brusselse nijverheidssector met ongeveer 1 % op jaarbasis. Deze daling kwam vooral door de instorting van de activiteit in de bedrijfstak vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen (-80 %), na de definitieve sluiting van de Audi-fabriek in Vorst op 28 februari 2025. Het vertrek van de autoconstructeur ontnam de Brusselse verwerkende industrie ongeveer een vijfde van haar toegevoegde waarde en werkgelegenheid.

In tegenstelling tot de autoproduktie zijn verschillende industriële bedrijfstakken in Brussel gegroeid in 2025. Dat geldt onder meer voor:

- › de **vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten**, waarvan de productie met 28 % is gestegen op jaarbasis;
- › de **vervaardiging van voedingsmiddelen**, waarvan de activiteiten met 14 % zijn toegenomen. Deze stijging is met name te danken aan de groei van de chocolade-industrie;
- › de **vervaardiging van elektrische apparatuur**, waarvan de productiewaarde op jaarbasis met 71 % is gestegen. Deze prestatie wordt met name gedragen door de vervaardiging van schakel- en verdeelinrichtingen en door de vervaardiging van batterijen en accumulatoren. Deze sterke groei moet echter worden gerelativeerd: de bedrijfstak vertegenwoordigde in 2025 nog steeds slechts 2 % van de toegevoegde waarde van de Brusselse verwerkende industrie.

GRAFIEK 9: Evolutie van de activiteit in de Brusselse verwerkende industrie

Bronnen: Statbel (btw-aangiften), INR (regionale rekeningen), berekeningen BISA.

Noot: De productiewaarde is een schatting van de toegevoegde waarde, op basis van de omzet van de activiteitensectoren (zie kader 2).

TABEL 1: Evolutie van de productie per industriële bedrijfstak in het Brussels Gewest

Vornaamste industriële bedrijfstakken	Evolutie 2024 –2025	Evolutie 2019 –2025
Vervaardiging en assemblage van motorvoertuigen	- 80 %	- 91 %
Vervaardiging van elektrische apparatuur	71 %	223 %
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	28 %	65 %
Vervaardiging van voedingsmiddelen	14 %	- 37 %
Totaal verwerkende industrie	- 1 %	- 23 %

Bronnen: Statbel (btw-aangiften), INR (regionale rekeningen), berekeningen BISA. Noot: De productiewaarde is een schatting van de toegevoegde waarde, op basis van de omzet van de activiteitensectoren.

Heropleving van de bouwsector in 2025

De productiewaarde van de **bouwsector vertegenwoordigt ongeveer 5 % van de volledige Brusselse markteconomie**. In de rest van België is het gewicht van de sector dubbel zo groot.

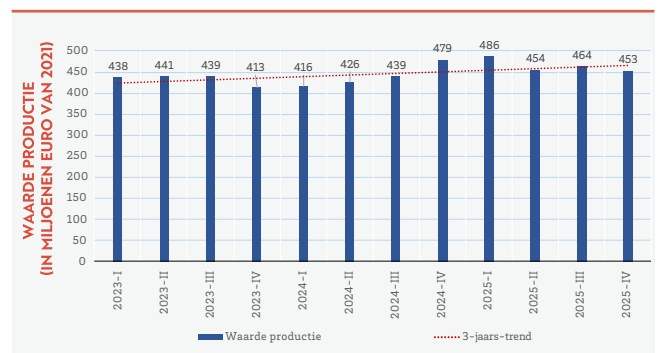
De Brusselse bouwsector bevindt zich al meerdere jaren in een moeilijke context. De sterke stijging van de energie- en bouwmaterialenprijzen, die in 2022 inzette, heeft de kwetsbaarheden die uit de gezondheidscrisis voortkwamen, nog verergerd. De stijgende kosten, in combinatie met strengere financieringsvoorwaarden, wegen blijvend op de vraag en remmen bouw- en renovatieprojecten af.

Ondanks deze ongunstige context **kende de sector een zekere opleving in het jaar 2025**. Sinds eind 2024 is er namelijk een opleving van de bouw in het Brussels Gewest waarneembaar. Over het geheel genomen **kende de sector in 2025 een groei van 6 %**.

Dit herstel betreft zowel de bouw van gebouwen en de ontwikkeling van bouwprojecten (+ 10 %) als de gespecialiseerde bouwwerkzaamheden (+ 4 %). De activiteit in de weg- en waterbouw kende daarentegen een terugval (- 8 %), met name als gevolg van de voltooiing van de aanleg van telecommunicatienetwerken in verband met de uitrol van glasvezel.

De vooruitzichten voor 2026 lijken echter minder gunstig. De geopolitieke spanningen in het Midden-Oosten zouden een nieuwe inflatoire cyclus kunnen veroorzaken, die gepaard kan gaan met een stijging van de hypotheekrente. In het Brussels Gewest zullen de budgettaire beperkingen die de overheidsinvesteringen beperken, in combinatie met de opschorting van de Renolution-premies, ook op de vraag wegen.

GRAFIEK 10: Evolutie van de activiteit in de Brusselse bouwsector

Bronnen: Statbel (btw-aangiften), INR (regionale rekeningen), berekeningen BISA.

Noot: De cijfers zijn gecorrigeerd voor seizoenschommelingen. De productiewaarde is een schatting van de toegevoegde waarde, op basis van de omzet van de activiteitensectoren (zie kader 2).

TABEL 2: Evolutie van de activiteit per bedrijfstak in de bouwsector in het Brussels Gewest

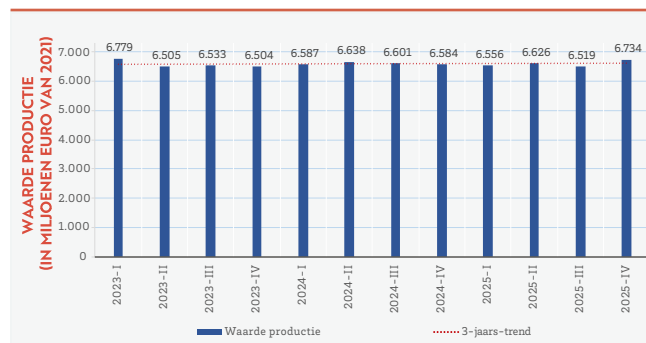
Bedrijfstakken in de bouwsector	Evolutie 2024 –2025	Evolutie 2019 –2025
Bouw van gebouwen en ontwikkeling van bouwprojecten	10 %	3 %
Weg- en waterbouw	- 8 %	2 %
Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden	4 %	- 9 %
Totaal bouwsector	6 %	- 4 %

Bronnen: Statbel (btw-aangiften), INR (regionale rekeningen), berekeningen BISA. Noot: De productiewaarde is een schatting van de toegevoegde waarde, op basis van de omzet van de sectoren.

De productiediensten blijven stilstaan

De productiediensten genereren **70 % van de productiewaarde van de markteconomie in Brussel**, tegenover ongeveer 50 % in de rest van België. Deze groep bedrijfsgerichte activiteiten omvat onder meer hoofdkantoren, rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, telecommunicatie en groothandel.

In 2025 is de activiteit van de productiediensten niet gegroeid, hoewel die lange tijd de belangrijkste groeimotor in het Brussels Gewest was (zie grafiek 11).

GRAFIEK 11: Evolutie van de activiteit in de Brusselse productiediensten

Bronnen: Statbel (btw-aangiften), INR (regionale rekeningen), berekeningen BISA.

Noot: De cijfers zijn gecorrigeerd voor seizoenschommelingen. De productiewaarde is een schatting van de toegevoegde waarde, op basis van de omzet van de activiteitensectoren (zie kader 2).

Bij de ondersteunende activiteiten voor de algemene bedrijfsvoering zijn de resultaten gemengd. De activiteiten van hoofdkantoren en adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer zijn met 7 % op jaarbasis gedaald, terwijl ze de afgelopen jaren nog groeiden. De rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening hield daarentegen stand en bleef op het niveau van het voorgaande jaar, terwijl ze sinds 2019 een stijging van 28 % liet zien, wat de blijvende aantrekkingskracht van Brussel voor deze beroepen bevestigt. De administratieve diensten zetten op hun beurt een positieve trend voort, met een stijging van 3 % op jaarbasis en van 17 % sinds 2019.

De bedrijfstakken informatie en communicatie maken een periode van ingrijpende veranderingen door, die met name wordt versneld door de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie. Na meerdere jaren van aanhoudende groei blijven programmeren, computerconsultancy en aanverwante IT-activiteiten achter met een daling van 2 % op jaarbasis. De audiovisuele sector staat nog meer onder druk: de productie van films, video- en televisieprogramma's daalt met 1 % op jaarbasis, wat neerkomt op een verlies van 17 % sinds 2019. Het programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's laat op zijn beurt een daling van 15 % op jaarbasis zien.

In tegenstelling hiermee zette de groothandel in 2025 een bemoedigend herstel in (+ 7 % op jaarbasis), na een sterke krimp sinds 2019 (- 7 %).

Ten slotte hebben reisbureaus en reisorganisatoren moeite om hun activiteit op peil te houden, met een daling van 5 % op jaarbasis en een terugval van 11 % sinds 2019. Het conflict in het Midden-Oosten dreigt deze sector de komende maanden verder te verzwakken.

TABEL 3: Evolutie van de activiteit in de productiediensten in het Brussels Gewest

Voornaamste bedrijfstakken in de productiediensten	Evolutie 2024 – 2025	Evolutie 2019 – 2025
Activiteiten van hoofdkantoren en adviesbureaus op het gebied van bedrijfsbeheer	- 7 %	4 %
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening	0 %	28 %
Administratieve diensten	3 %	17 %
Ontwerpen en programmeren van computerprogramma's, computerconsultancyactiviteiten en aanverwante activiteiten	- 2 %	12 %
Productie van films, video en televisieprogramma's	- 1 %	- 17 %
Programmeren en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	- 15 %	- 14 %
Groothandel	7 %	- 7 %
Activiteiten van reisbureaus en reisorganisatoren	- 5 %	- 11 %
Totaal productiediensten	0 %	6 %

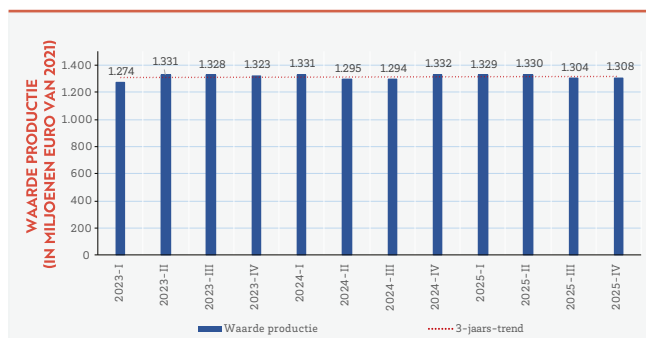
Bronnen: Statbel (btw-aangiften), INR (regionale rekeningen), berekeningen BISA. Noot: De productiewaarde is een schatting van de toegevoegde waarde, op basis van de omzet van de activiteitensectoren.

De activiteit van de persoonlijke diensten is stabiel gebleven in 2025

De sector van persoonlijke diensten, die onder meer horeca en detailhandel omvat, is goed voor 14 % van de Brusselse markteconomie. In de andere twee Belgische gewesten is de sector van vergelijkbaar belang.

In 2025 is de productie van de persoonlijke diensten op een stabiel niveau gebleven ten opzichte van 2024.

GRAFIEK 12: Evolutie van de activiteit in de Brusselse persoonlijke diensten

Bronnen: Statbel (btw-aangiften), INR (regionale rekeningen), berekeningen BISA.

Noot: De cijfers zijn gecorrigeerd voor seizoenschommelingen. De productiewaarde is een schatting van de toegevoegde waarde, op basis van de omzet van de activiteitensectoren (zie kader 2).

In 2025 contrasteerde de ontwikkeling in de verschillende segmenten van de persoonlijke diensten.

Wat de gunstige ontwikkelingen betreft, liet de **accommodatiesector de sterkste stijging zien, met een toename van 10 % op jaarbasis, ondersteund** door de aanzienlijke investeringen in 2023 en 2024. Eet- en drinkgelegenheden lieten daarentegen een meer gematigde groei zien, van ongeveer 1 % op jaarbasis.

Anderzijds vertonen verschillende bedrijfstakken een daling. De activiteit in de sector Sport, ontspanning en recreatie daalde met 1 % op jaarbasis, terwijl de creatieve activiteiten, kunst en amusement een meer uitgesproken daling van 2 % lieten zien.

De detailhandel stabiliseerde tot slot (+ 1 % op jaarbasis), maar bleef duidelijk onder het niveau van 2019 (- 10 %), wat wijst op een structurele transformatie van de sector, met name onder invloed van de ontwikkeling van de onlinehandel.

TABEL 4: Evolutie van de activiteit per bedrijfstak in de persoonlijke diensten in het Brussels Gewest

Voornaamste bedrijfstakken in de persoonlijke diensten	Evolutie 2024 – 2025	Evolutie 2019 – 2025
Eet- en drinkgelegenheden	1 %	- 1 %
Verschaffen van accommodatie	10 %	- 2 %
Sport, ontspanning en recreatie	- 1 %	12 %
Creatieve activiteiten, kunst en amusement	- 2 %	3 %
Detailhandel (met uitzondering van auto's)	1 %	- 10 %
Totaal persoonlijke diensten	0 %	- 6 %

Bronnen: Statbel (btw-aangiften), INR (regionale rekeningen), berekeningen BISA. Noot: De productiewaarde is een schatting van de toegevoegde waarde, op basis van de omzet van de activiteitensectoren.

2.3 WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID

Het aantal Brusselse loontrekkenden en hun arbeidsvolume daalde in 2025

De kwartaalgegevens van de RSZ (gecorrigeerd voor seizoensschommelingen) maken een analyse mogelijk van de evolutie van de loontrekkende tewerkstelling in het Brussels Gewest volgens de woonplaats, tot en met het vierde kwartaal van 2025. Loontrekkende tewerkstelling wordt gemeten in het aantal werknemers of in voltijdsequivalenten (VTE, zie glossarium), die de evolutie in het arbeidsvolume aangeven.

Volgens deze cijfers is het aantal Brusselse loontrekkenden in de loop van 2025 gedaald (zie grafiek 13). In het laatste kwartaal van 2025 lag dit aantal 1,3 % lager dan in het laatste kwartaal van 2024. In absolute cijfers komt dit neer op **4 500 minder Brusselse loontrekkenden** over het hele jaar. Eind 2025 hadden 352 200 Brusselse inwoners een loontrekkende tewerkstelling³⁰.

Over de laatste twaalf waargenomen jaren, hetzij sinds 2014, is dit de eerste keer dat gedurende vier opeenvolgende kwartalen een daling van het aantal Brusselse loontrekkenden wordt geregistreerd. De daling was over een volledig jaar gespreid, **maar de omvang ervan bleef beperkt**. Tijdens de gezondheids crisis daalde het aantal Brusselse loontrekkenden slechts gedurende twee opeenvolgende kwartalen, maar die daling bedroeg toen wel 6 900 loontrekkenden. **Historisch gezien blijft het aantal Brusselse loontrekkenden relatief hoog**. Het gemiddelde aantal Brusselse loontrekkenden lag in 2025 iets lager dan in 2024, maar is wel hoger gebleven dan in 2023.

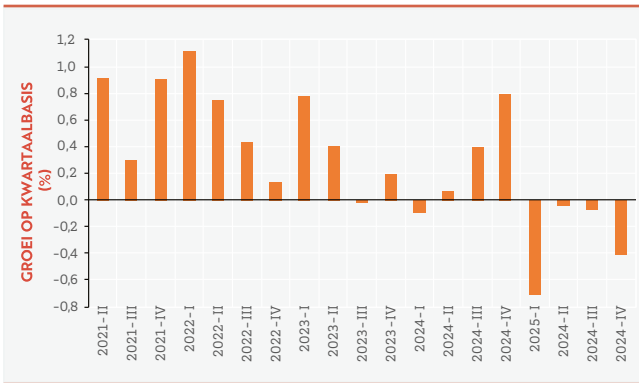
Op Belgisch niveau stagneerde de loontrekkende tewerkstelling tijdens de eerste twee kwartalen van 2025 om in de tweede helft van het jaar af te nemen. In **het laatste kwartaal van 2025 lag het aantal loontrekkenden dan ook 0,3 % lager dan een jaar eerder**. In 2025 is het aantal Brusselse loontrekkenden dus sterker gedaald dan het aantal loontrekkenden op nationaal niveau. Deze evolutie staat in contrast met de waarnemingen van 2022, 2023 en 2024. Toen **groeide de loontrekkende tewerkstelling in Brussel sneller dan op nationaal niveau**.

Net als het aantal loontrekkenden is ook het arbeidsvolume van de Brusselse loontrekkenden doorheen 2025 gekrompen (zie grafiek 14). De daling van het arbeidsvolume is iets meer uitgesproken dan die van het aantal loontrekkenden. In het laatste kwartaal van 2025 lag het aantal VTE 1,5 % lager dan in het laatste kwartaal van 2024, hetzij 4 400 VTE minder. Net als bij het aantal loontrekkenden was er een daling van het arbeidsvolume over vier opeenvolgende kwartalen. Dat is een primeur in de waargenomen periode (sinds 2014), ook al bleef de omvang ervan beperkt.

Op nationaal niveau is het arbeidsvolume van de loontrekkenden in de eerste twee kwartalen van 2025 gestegen, om in de tweede helft van het jaar opnieuw af te nemen. In het laatste kwartaal van 2025 is het aantal VTE met 0,1 % gedaald ten opzichte van het laatste kwartaal van 2024. De daling op Belgisch niveau is dus aanzienlijk minder uitgesproken dan in het Brussels Gewest.

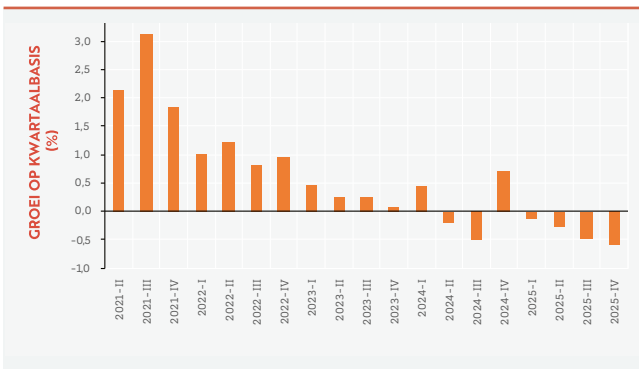
³⁰ In tegenstelling tot de andere gegevens van de RSZ in dit hoofdstuk, is het hier vermelde absolute aantal loontrekkenden niet gecorrigeerd voor seizoensschommelingen, om het daadwerkelijk waargenomen niveau getrouw weer te geven.

GRAFIEK 13: Groeicijfers van het aantal Brusselse loontrekkende werknemers

Bron: RSZ, berekeningen BISA.
 Noot: loontrekkende tewerkstelling volgens de woonplaats; gegevens gecorrigeerd voor seizoensschommelingen; als gevolg van technische onregelmatigheden in de RSZ-gegevens over loontrekkende werknemers volgens de woonplaats, zijn de gegevens voor de periode 2018-2021 momenteel niet beschikbaar (mei 2026).

GRAFIEK 14: Groeicijfers van het aantal VTE voor de Brusselse loontrekkende werknemers

Bron: RSZ, berekeningen BISA.
 Noot: loontrekkende tewerkstelling volgens de woonplaats; gegevens gecorrigeerd voor seizoensschommelingen; als gevolg van technische onregelmatigheden in de RSZ-gegevens over loontrekkende werknemers volgens de woonplaats, zijn de gegevens voor de periode 2018-2021 momenteel niet beschikbaar (mei 2026).

Begin 2026 bereikte de uitzendarbeid een uitzonderlijk laag niveau en ondernemingen tonen zich pessimistisch over aanwervingen

De meest recente werkgelegenheidsevolutie in Brussel kan worden begrepen via twee gegevensbronnen die gemakkelijk beschikbaar zijn en maandelijks worden bijgewerkt:

- › het aantal gepresteerde uren van werknemers in de Brusselse uitzendsector;
- › de aanwervingsvooruitzichten die blijken uit enquêtes bij ondernemingen.

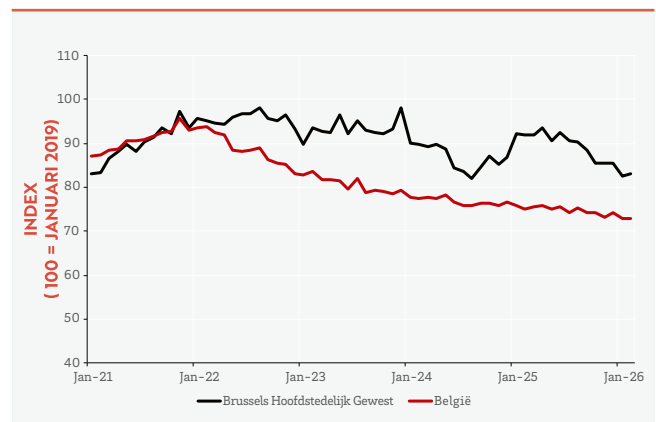
Aangezien ze voorlopende indicatoren zijn (zie glossarium), bieden deze twee gegevensbronnen eveneens een beeld van de evolutie op de arbeidsmarkt in de maanden die komen.

Na een sterke stijging in de tweede helft van 2024 werd er doorheen 2025 steeds minder een beroep gedaan op uitzendarbeid in het Brussels Gewest (zie grafiek 15). Het aantal gepresteerde uren uitzendarbeid is over het hele jaar gedaald met 8%. In januari 2026 daalde dat aantal uren nog licht, om zich in februari te stabiliseren. De index van het aantal gepresteerde uren in Brusselse uitzendarbeid bedroeg 83 in februari 2026, wat opnieuw vergelijkbaar is met de situatie in augustus 2024. Afgezien van het dieptepunt in de zomer van 2024 moeten we teruggaan naar januari 2021 om een dergelijk zwak niveau terug te vinden. Toen waren er strenge coronamaatregelen van kracht.

De daling de Brusselse uitzendarbeid is voornamelijk te wijten aan het arbeiderssegment. Over het hele jaar 2025 bleef het gebruik van uitzendarbeid in het bediendensegment relatief stabiel (-0,2%), terwijl het in het arbeiderssegment met iets meer dan 20% daalde. Eind 2025 vertegenwoordigde de uitzendarbeid voor arbeiders 23% van het totale aantal gepresteerde uren in Brussel, tegenover 43% op nationaal niveau.

Ook op nationaal niveau daalde het aantal gepresteerde uren in uitzendarbeid over heel 2025, maar in mindere mate dan in Brussel (-3,6%). In tegenstelling tot Brussel is er geen duidelijk verschil in de evolutie tussen het arbeiders- en bediendensegment in uitzendarbeid. De Brusselse index blijft echter aanzienlijk hoger dan de nationale index. In februari 2026 bedroeg het verschil tussen beide indexen 10 punten. Dat ligt dicht in de buurt van het gemiddelde verschil van de afgelopen drie jaar.

GRAFIEK 15: Index van het aantal gepresteerde uren in uitzendarbeid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in België (januari 2019 = 100)

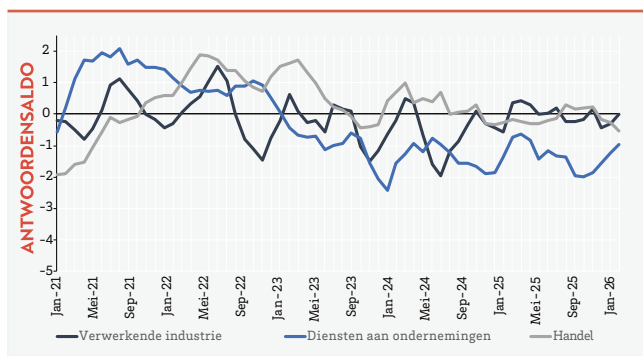
Bron: FEDERGON, berekeningen BISA.
 Noot: maandgegevens gecorrigeerd voor seizoensschommelingen.

Grafiek 16 toont de evolutie van de aanwervingsintenties voor de komende drie maanden bij de Brusselse ondernemingen die actief zijn in drie activiteitensectoren (zakelijke dienstverlening, handel en industrie). Deze gegevens zijn afkomstig van de NBB-enquêtes bij ondernemingen (zie glossarium). Hieruit blijkt dat **de aanwervingsvooruitzichten begin 2026 over het algemeen fragiel waren, met uiteenlopende evoluties over de verschillende sectoren:**

- In de **handel** tonen bedrijven zich aan het begin van 2026 steeds terughoudender om personeel aan te werven. Deze evolutie staat in contrast met 2025, waarin de aanwervingsvooruitzichten relatief stabiel bleven en dicht bij hun langetermijngemiddelde lagen.
- In de **industrie** bleven de aanwervingsvooruitzichten over het algemeen stabiel op een niveau dat dicht bij hun langetermijngemiddelde ligt.
- In de **zakelijke dienstverlening** zijn de aanwervingsvooruitzichten begin 2026 licht verbeterd. Ondanks dit herstel van het optimisme blijven de aanwervingsintenties in deze sector ruim onder hun langetermijngemiddelde, zoals het geval is sinds het voorjaar van 2023.

In april 2026 **liggen de aanwervingsintenties onder hun langetermijngemiddelde in twee van de drie sectoren, namelijk de handel en de zakelijke dienstverlening.**

GRAFIEK 16: Werkgelegenheidsvooruitzichten in de verwerkende industrie, de zakelijke dienstverlening en de handel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, enquêteresultaten

Bron: NBB (april 2026), berekeningen BISA.

Noot: antwoordensaldo gecorrigeerd voor seizoensschommelingen, gestandaardiseerde score (0 komt overeen met het langetermijngemiddelde), driemaandelijks voortschrijdend gemiddelde.

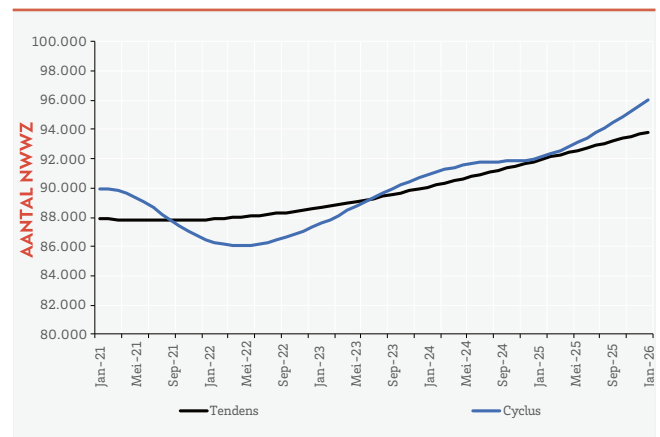
De stijging van de werkloosheid versnelt

In maart 2026 waren **94 378 personen jonger dan 65 jaar ingeschreven als niet-werkende werkzoekende (NWWZ, zie glossarium)** in het Brussels Gewest, volgens de administratieve werkloosheidscijfers van Actiris³¹. Jaar op jaar nam het aantal NWWZ toe met 4,7 %, hetzij 4 200 extra personen.

De stijging die in januari 2023 is begonnen zette zich voort. Tussen januari 2023 en maart 2026 is het aantal NWWZ vrijwel onafgebroken gestegen (+ 6 400 NWWZ). **Hoewel deze stijging sinds eind 2024 leek te vertragen, versnelt ze opnieuw, en dan met name sinds begin 2026.** Op kwartaalbasis is deze versnelling duidelijk zichtbaar. In het eerste kwartaal van 2026 steeg het aantal NWWZ met 5 % in vergelijking met het eerste kwartaal van 2025, tegenover een gemiddelde stijging van 1,4 % over alle kwartalen van 2025.

De conjunctuuranalyse laat eveneens zien dat de stijging van de werkloosheid versnelt (zie grafiek 17). De analyse maakt ook onderscheid tussen de trend (lange termijn) en de cyclus (tijdelijke afwijkingen rond de trend) in de evolutie van het aantal NWWZ. In grafiek 17 ligt de cyclische curve van de werkloosheid in Brussel sinds eind 2024 dichter bij de langetermijntrend. Sinds het laatste kwartaal van 2025 vertoont de lijn echter weer een stijgende tendens, waardoor het verschil ten opzichte van deze trend opnieuw toeneemt.

GRAFIEK 17: Conjuncturele evolutie van het aantal NWWZ in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Bron: Actiris, berekeningen BISA.

Noot: gegevens gecorrigeerd voor seizoensschommelingen.

In de huidige context van hervorming van de werkloosheidsuitkeringen kan de evolutie van het aantal bij Actiris ingeschreven NWWZ niet worden besproken zonder de wijzigingen in de regelgeving te vermelden. De hervorming bestaat uit twee onderdelen:

- Enerzijds zijn nieuwe aanvragen voor werkloosheidsuitkeringen sinds 1 maart 2026 beperkt in de tijd tot twee jaar. Nieuwe aanvragen voor inschakelingsuitkeringen voor jonge werkzoekenden zijn eveneens beperkt tot één jaar, tegenover drie jaar voorheen.
- Anderzijds voorziet de hervorming in de geleidelijke uitsluiting van een deel van de huidige begunstigden en van werkloosheids- en inschakelingsuitkeringen. Volgens schattingen van de RVA in januari 2026 zouden iets meer dan 47 000 begunstigden in Brussel te maken krijgen met het verstrijken van hun recht op uitkeringen³².

³¹ Om de evolutie door de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd naar 67 jaar beter te kunnen volgen, neemt Actiris sinds januari 2026 ook de ingeschreven personen tot 70 jaar op in de statistieken, tegenover 65 jaar voorheen. In deze publicatie bespreken we echter enkel de ingeschreven werkzoekende tot 65 jaar om de gegevens over de gehele onderzochte periode te kunnen vergelijken.

³² Zie referentie RVA (januari 2026).

Op het moment van schrijven hebben er twee uitsluitingsfase plaatsgevonden. Op 1 januari 2026 werden de uitkeringen stopgezet van begunstigden die al meer dan 20 jaar een werkloosheidsuitkering ontvingen, en van begunstigden die al meer dan een jaar een inschakelingsuitkering ontvingen. Hierbij werden 3 945 Brusselaars uitgesloten, waarvan 2 946 werkloosheidsuitkeringen en 999 inschakelingsuitkeringen³³. Op 1 maart 2026 werd de uitkering stopgezet van begunstigden die al 8 tot 20 jaar een werkloosheidsuitkering ontvingen, wat neerkomt op ongeveer 13 000 personen in Brussel³⁴.

De gegevens van Actiris hebben niet alleen betrekking op vergoede werkzoekenden. Ze omvatten alle bij Actiris ingeschreven NWWZ, inclusief niet-vergoede werkzoekenden (jongeren in beroepsinschakelingstijd, vrij ingeschreven werkzoekenden, begunstigden van het leefloon die als werkzoekende zijn ingeschreven). Het verlies van de uitkering leidt niet automatisch tot een uitschrijving uit de statistieken van Actiris: tenzij de persoon weer aan het werk gaat, blijft deze ingeschreven als NWWZ, maar in een andere categorie. Na twee maanden zonder werkloosheidsuitkering gaat deze persoon over van de categorie "werkzoekende met een uitkeringsaanvraag" (WZUA) naar die van "andere werkzoekende" (andere NWWZ).

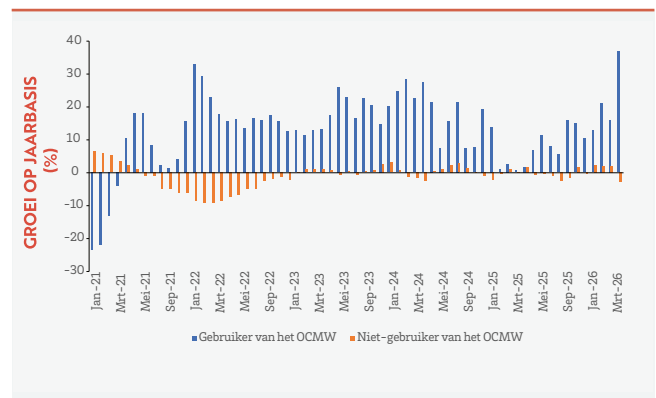
De cijfers van Actiris met betrekking tot alle NWWZ dalen dan ook niet automatisch op korte termijn als gevolg van de hervorming, in tegenstelling tot de cijfers van de RVA, die alleen betrekking hebben op vergoede werkzoekenden. Op langere termijn blijven de effecten van de hervorming op de inschrijvingen bij Actiris onzeker. Ze zullen met name afhangen van de terugkeer naar de arbeidsmarkt, de doorverwijzingen naar andere socialezekerheidsstelsels (voornamelijk het OCMW) en de beslissing van de betrokkenen om al dan niet bij Actiris ingeschreven te blijven ondanks het verlies van hun uitkering. **Op dit moment zijn de beschikbare gegevens nog te beperkt om conclusies te trekken over de effecten van de door de federale regering doorgevoerde hervorming.**

Voorlopig laten de cijfers van Actiris van maart 2026 slechts een daling zien van het aantal WZUA (werkzoekenden die een uitkering ontvangen), die grotendeels verband houdt met de uitsluitingsgolf van januari 2026. In maart 2026 daalde het aantal WZUA met 6 % jaar op jaar, wat neerkomt op 2 900 WZUA. Deze daling is opmerkelijk in het licht van de evolutie van de afgelopen jaren: in 2024 en 2025 bedroeg de sterkste daling jaar op jaar niet meer dan -3,5 %. **De in maart waargenomen daling lijkt dus uitzonderlijk en weerspiegelt duidelijk het verlies aan uitkeringen als gevolg van de eerste golf van uitsluiting van de werkloosheidsuitkering.**

In het verlengde van de daling van het aantal WZUA komen de eerste effecten van de hervorming ook tot uiting in een aanzienlijke stijging van het aantal ingeschreven NWWZ die in maart 2026 bijstand van het OCMW ontvingen (grafiek 18). Jaar op jaar is het aantal NWWZ die ook een leefloon of equivalent ontvangen van het OCMW (hetzij als aanvulling op hun werkloosheidsuitkering, hetzij als enige inkomen) met 37 % gestegen. Hun aantal nam sinds mei 2021 jaar op jaar voortdurend toe, van 10 450 tot 23 700 tussen mei 2021 en maart 2026. De gemiddelde stijging over de periode 2022-2025 bedroeg 'slechts' 15 %. Tegelijkertijd bleef het aantal NWWZ dat geen OCMW-begunstigde was relatief stabiel, rond een gemiddelde van 74 500. **Het tempo dat in maart 2026 werd waargenomen, lijkt dus aanzienlijk hoger te liggen dan dat van de voorgaande jaren.** Dat geeft een eerste indicatie van het effect van de hervorming.

De stijging van het aantal NWWZ dat OCMW-gebruiker is, wordt bevestigd door de voorlopige cijfers van de POD Maatschappelijke Integratie. Volgens deze cijfers heeft in Brussel 40 % van de personen die in januari 2026 van de werkloosheidsuitkering werden uitgesloten en 20 % van de personen die van de inschakelingsuitkering werden uitgesloten, een beroep gedaan op het OCMW. Dit komt neer op een totaal van 1 412 personen³⁵. Volgens de KU Leuven zou de verwachte toestroom bij de OCMW's tijdens de volgende fasen beperkter zijn. Drie factoren spelen mee: een gezinssamenstelling die minder verenigbaar is met de toegangsvoorwaarden, een grotere nabijheid tot de arbeidsmarkt en de aanscherping van de voorwaarden van het recht op leefloon vanaf 1 maart 2026³⁶.

GRAFIEK 18: Evolutie van het aantal NWWZ in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest volgens OCMW-statuu

Bron: Actiris, berekeningen BISA.

³³ Zie referenties RVA (april 2026) en POD Maatschappelijke Integratie (maart 2026).

³⁴ Zie referentie RVA (oktober 2025).

³⁵ Zie referentie POD Maatschappelijke Integratie (maart 2026).

³⁶ Zie referentie Verwimp, P. en De Wilde, M. (april 2026).

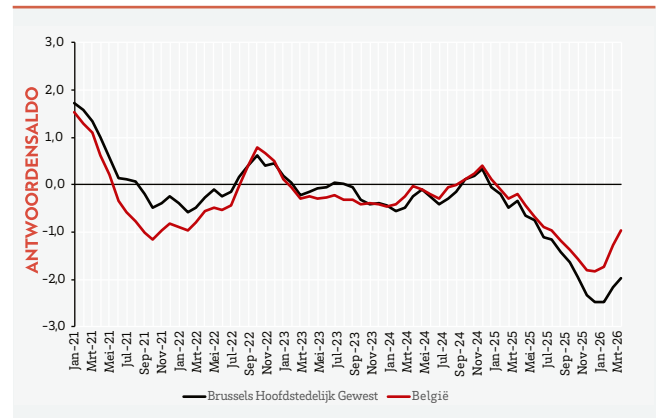
Terwijl het aantal NWWZ toenam, bleef het aantal beschikbare jobs (exclusief uitzendarbeid) verder afnemen in Brussel. Volgens de driemaandelijke enquête van Statbel over openstaande vacatures (zie glossarium) telde het Brussels Gewest 17 339 openstaande vacatures (exclusief uitzendarbeid) in het laatste kwartaal van 2025. Dit komt neer op een daling van 14 % jaar op jaar. Deze evolutie bevestigt de trend die sinds het derde kwartaal van 2022 wordt waargenomen. Na een sterke stijging tussen het laatste kwartaal van 2020 en het tweede kwartaal van 2022 keert het aantal openstaande vacatures terug naar een niveau dat dicht bij dat van 2017 tot 2019 ligt. Ter vergelijking: het Brusselse gemiddelde bedroeg toen 17 500 openstaande vacatures.

De daling van het aantal beschikbare vacatures in combinatie met de stijging van het aantal NWWZ wijst op een relatieve verlichting van de druk op de Brusselse arbeidsmarkt vanuit het standpunt van werkgevers. De toename van het aantal werkzoekenden per beschikbare vacature suggereert in theorie dat het voor ondernemingen eenvoudiger wordt om de geschikte kandidaat te vinden. Vanuit een historisch standpunt blijft de verhouding echter zwak, wat wijst op een aanhoudende druk op de Brusselse arbeidsmarkt. Bovendien zegt deze verhouding niets over eventuele discrepanties tussen de profielen waarnaar ondernemingen op zoek zijn en de profielen die beschikbaar zijn onder de NWWZ.

In deze weinig gunstige conjuncturele context op de arbeidsmarkt wijzen de maandelijkse enquêtes van de NBB (zie glossarium) op een toenemend pessimisme bij de Brusselse huishoudens.

De vooruitzichten op werkloosheid in de komende twaalf maanden zijn 2026 verslechterd (zie grafiek 19), zowel op Brussels als op Belgisch niveau. Uiteindelijk blijven de vooruitzichten onder hun langetermijngemiddelde, dit als gevolg van het hernieuwde optimisme dat gedurende heel 2025 werd waargenomen. Dat er nog steeds een zekere mate van optimisme heerst, kan waarschijnlijk deels worden verklaard door de hervorming inzake de beperking van de werkloosheidsuitkeringen. Gezien de politieke verklaringen en de intenties die in dit verband zijn geuit, lijken de huishoudens inderdaad te anticiperen op een gunstigere evolutie van de werkloosheid in de komende maanden.

GRAFIEK 19: Werkloosheidsvooruitzichten voor de komende twaalf maanden, enquêteresultaten

Bron: NBB (april 2026), berekeningen BISA.

Noot: antwoordensaldo gecorrigeerd voor seizoensschommelingen, gestandaardiseerde score, (0 komt overeen met het langetermijngemiddelde), driemaandelijkse voortschrijdend gemiddelde. Een stijging (daling) van het saldo wijst op een verslechtering (verbetering) van de werkloosheidsvooruitzichten.

GLOSSARIUM

› Bijdrage aan de groei (in pp)

De bijdrage aan de groei van een component C tot een totale waarde A wordt gedefinieerd als het product van het groeipercentage van deze component en zijn gewicht in de totale waarde van de vorige periode. De formule voor de bijdrage aan de groei van een component C op de totale waarde A op tijdstip t is de volgende:

$$\frac{C_t - C_{t-1}}{A_{t-1}}$$

Het resultaat wordt uitgedrukt in procentpunten (pp).

› Binnenlandse werkgelegenheid

Tewerkstelling van personen die op een welbepaald grondgebied werken, ongeacht of zij er wonen. Naast de regionale rekeningen die in deze barometer worden gebruikt om de binnenlandse werkgelegenheid te analyseren, bestaan andere gegevensbronnen (bijvoorbeeld de Enquête naar de Arbeidskrachten). Er zijn meerdere factoren die een verklaring bieden voor de verschillen tussen beide bronnen: type gegevens (administratieve of op basis van een enquête), al dan niet rekening houden met de internationale tewerkstelling, de gehanteerde definitie van werk, momenten van de meting, manier van het meetellen van studentenarbeid, raming van zwartwerk... Niet te verwarren met de werkende bevolking van een Gewest, waartoe alle werkenden behoren die in dat Gewest wonen.

› Driemaandelijks vacature-enquête

Elk kwartaal bevraagt Statbel een panel van 11 000 Belgische bedrijven met minstens één werknemer over de openstaande vacatures binnen hun organisatie. Deze enquête beantwoordt aan de statistische behoeften van de Europese Commissie. Een "vacature" is een arbeidsplaats die nieuw gecreëerd is, nog niet ingevuld is of binnenkort vrijkomt, waarvoor de werkgever actief buiten de betrokken onderneming naar een kandidaat zoekt. De gegevens zijn beschikbaar naar activiteitssector, gewest (vestiging) en grootteklasse. Van de 11 000 bevraagde bedrijven hebben er net geen 2 000 hun maatschappelijke zetel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Huishoudens, zelfstandigen en extraterritoriale organisaties en instellingen (zoals ambassades, consulaten, Europese instellingen, WDO, de NAVO, enz.) vallen buiten het bestek van dit enquête. De statistiek over vacatures geeft informatie over de onvervulde vraag naar arbeid. Ze wordt gebruikt voor de analyse van de economische conjunctuur en voor het inschatten van mismatches op de arbeidsmarkt.

› Driemaandelijks verschuiving (in %)

Een evolutie op kwartaalbasis vergelijkt de waarde van een grootheid met een interval van een kwartaal. Zo wordt de driemaandelijks verschuiving van een variabele X tijdens een kwartaal T berekend met de volgende formule:

$$\frac{X_T - X_{T-1}}{X_{T-1}}$$

› Economische activiteit

In deze publicatie wordt de ontwikkeling van de economische activiteit weergegeven aan de hand van twee maatstaven:

- **Bruto Binnenlands Product (bbp):** deze indicator meet de welvaart die in een bepaalde periode wordt gecreëerd. Die komt overeen met de waarde van de productie minus het intermediaire verbruik (waarde van de aankopen).
- **Omzet:** Dit komt overeen met de waarde van de productie (waarde van de verkopen) binnen de sectoren van de niet-financiële markteconomie. Deze maatstaf maakt het mogelijk de economische activiteit binnen bepaalde grenzen te begrijpen:
  - Een beperkt toepassingsgebied: alleen de ontwikkeling van de activiteit van de sectoren van de niet-financiële markteconomie wordt door deze maatstaf bestreken. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest genereren deze sectoren 47 % van de totale welvaartscreatie van het gewest.
  - Een zeer onvolmaakte maatstaf van welvaartscreatie: van de ene sector tot de andere of van de ene periode tot de andere kan hetzelfde omzetcijfer een verschillende welvaartscreatie vertegenwoordigen omdat het intermediair verbruik varieert.

› Enquêtes van de NBB bij de consumenten

Elke maand ondervraagt de NBB een variabel staal van 1 850 Belgische gezinnen, waarvan 350 Brusselse. Deze op Europees niveau geharmoniseerde enquête peilt bij de consumenten naar hun perceptie van het toekomstige economische klimaat en hun plannen op vlak van sparen en uitgaven. De berekening van elk van de reeksen is gebaseerd op de som van de saldi van de antwoorden (verschil tussen het percentage deelnemers dat een stijging heeft aangegeven en het percentage dat een daling aangeeft). Vervolgens wordt een samenvattende indicator berekend op basis van de saldi van de antwoorden die betrekking hebben op de verwachtingen van de consumenten betreffende de economische situatie en de werkloosheid, alsook op hun spaargedrag en financiële situatie tijdens de komende twaalf maanden.

› **Enquêtes van de NBB bij de ondernemingen**

Elke maand ondervraagt de NBB een vast panel van ongeveer 5 000 Belgische bedrijven over de huidige stand van zaken van hun activiteiten en hun vooruitzichten op korte termijn. De vragen hebben betrekking op de waardering van de voorraden en het orderboek, de evolutie hiervan of de vooruitzichten inzake tewerkstelling en vraag. De berekening van elk van de reeksen is gebaseerd op de som van de saldi van de antwoorden (verschil tussen het percentage deelnemers dat een stijging heeft aangegeven en het percentage dat een daling aangeeft). Vervolgens wordt een samenvattende indicator van het vertrouwen van de ondernemingen berekend op basis van de bekomen antwoorden. Het is een gewogen indicator, gebaseerd op 14 vragen aan bedrijven, die een gewicht geven van 65 % aan de antwoorden van ondernemingen in de industrie, 15 % aan deze van ondernemingen in de bouwnijverheid, 15 % aan deze van ondernemingen in de zakelijke dienstverlening en 5 % aan deze van ondernemingen in de handel.

› **Gestandaardiseerde score**

Een variabele standaardiseren betekent de verwachting aftrekken van elk van de oorspronkelijke waarden en al deze waarden delen door zijn standaarddeviatie. Het resultaat hiervan zijn gegevens, los van de gekozen eenheid of schaal, maar ook variabelen met hetzelfde gemiddelde en dezelfde spreiding. De schommelingen kunnen nu gemakkelijker vergeleken worden.

› **Jaarlijkse verschuiving (in %)**

Een evolutie op jaarbasis vergelijkt de waarde van een grootheid op twee data die één jaar van elkaar gescheiden zijn. Zo wordt op basis van driemaandelijke gegevens de jaarlijkse verschuiving van een variabele X tijdens een kwartaal T berekend met de volgende formule:

$$\frac{X_T - X_{T-1}}{X_{T-1}}$$

› **Koopkracht van de huishoudens**

Het **beschikbare inkomen** van de huishoudens is het inkomen dat een huishouden tot haar beschikking heeft voor consumptie en sparen. Het is de som van:

- inkomsten zoals lonen en bezoldigingen;
- sociale uitkeringen (pensioenen, werkloosheidsuitkeringen enz.);
- financiële inkomsten; min belastingen en sociale bijdragen.

Het beschikbare inkomen wordt uitgedrukt in reële termen wanneer het wordt aangepast om de effecten van prijsvariëaties van het ene jaar op het andere te elimineren.

De koopkracht van de huishoudens wordt geschat als het reële beschikbare inkomen per inwoner.

› **Niet-werkende werkzoekende (NWWZ)**

Persoon zonder bezoldigde baan die als werkzoekende is ingeschreven bij een openbare tewerkstellingsdienst. (Bron: Actiris).

› **Procentpunt (pp)**

De procentpunt is de eenheid van het absolute verschil tussen twee in procenten uitgedrukte cijfers. Tussen een werkloosheidsgraad van 12,3 % het ene jaar en van 15,6 % het andere jaar is het verschil zodoende 3,3 procentpunten.

› **Voltijds equivalent (VTE)**

Voltijds equivalent is een meeteenheid om statistieken over de werkgelegenheid met elkaar te vergelijken, ondanks de verschillen in gewerkte uren. Het wordt gedefinieerd als de verhouding tussen het aantal gewerkte uren van een individu en het gemiddeld aantal gewerkte uren door een voltijdse werknemer. Zo is een voltijdse werknemer (40 uur per week) een VTE, terwijl een persoon die deeltijds 20 uur per week werkt, overeenkomt met 0,5 VTE. Het aantal werknemers van een bedrijf, een sector of een land kan worden opgeteld en uitgedrukt in voltijdse equivalenten. (Bron: Eurostat)

› **Voorlopende indicator**

Een indicator waarvan de evolutie het verloop van de economische activiteit voorspelt, zoals bijvoorbeeld de indicator die het vertrouwen meet van ondernemers.

REFERENTIES

- › EUROPESE CENTRALE BANK (november 2025). « Economic Bulletin, issue 7/2025 », Europese Centrale Bank.
- › EUROPESE CENTRALE BANK (december 2025). « Eurosystem/ECB staff macroeconomic projections for the euro area », Europese Centrale Bank.
- › EUROPESE CENTRALE BANK (februari 2026). « Economic Bulletin, issue 1/2026 », Europese Centrale Bank.
- › EUROPESE COMMISSIE (november 2025). « European Economic Forecast, Autumn 2025 », Europese Commissie.
- › FEDERAAL PLANBUREAU (februari 2026). « Economische begroting 2026 – Economische vooruitzichten 2027-2031 van februari 2026 », FPB.
- › FEDERAAL PLANBUREAU (mei 2026) « Indexcijfer der consumptieprijzen – Inflatievoorzichten », FPB.
- › ING (2026). « Forecasts – Our global economic and financial forecasts », ING. Online: <https://think.ing.com/forecasts/>
- › INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS (oktober 2023) « World Economic Outlook, October 2023 : Navigating Global Divergences », IMF.
- › INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS (juli 2025) « World Economic Outlook, July 2025: Global Economy: Tenuous Resilience amid Persistent Uncertainty », IMF.
- › INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS (oktober 2025) « World Economic Outlook, October 2025: Global Economy: Tenuous Resilience amid Persistent Uncertainty », IMF.
- › INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS (januari 2026) « World Economic Outlook, January 2026: Global Economy: Steady amid Divergent Forces », IMF.
- › INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS (april 2026) « World Economic Outlook, April 2026: Global Economy in the Shadow of War », IMF.
- › INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS (april 2026b) « IMF Blog: Reforming Europe Under Pressure », IMF.
- › KBC (april, 2026). « Economische Vooruitzichten », KBC.
- › NATIONALE BANK VAN BELGIË (maart, 2026). « Jaarverslag 2025 – Economische en financiële ontwikkelingen », NBB.
- › OESO (december 2025). « OECD Economic Outlook, Volume 2025 Issue 2– Resilient Growth but with Increasing Fragilities », OESO.
- › OESO (maart, 2026). « OECD Economic Outlook, Interim Report; Testing Resilience », OESO.
- › POD Maatschappelijke Integratie (maart 2026). « Statistieken over leefloonbegunstigden – begunstigden uitgesloten van werkloosheids- en inschakelingsuitkeringen », Online: Statistieken over leefloonbegunstigden – begunstigden uitgesloten van werkloosheids- en inschakelingsuitkeringen.
- › RVA (oktober 2025). « Volgende verwittigingsbrieven einde recht werkloosheid vanaf 13 oktober de deur uit », RVA.
- › RVA (januari 2026). « Monitoring beperking in de tijd van het recht – Situatie op 31 januari 2026 », Online: Monitoring beperking in de tijd van het recht.
- › RVA (april 2026). « Federale cijfers van de vergoede werklozen – Februari 2026 », Online: Federale cijfers van de vergoede werklozen - Februari 2026.
- › Verwimp, P. en De Wilde, M. (april 2026). « Doorstroom van werkloosheidsverzekering naar leefloon: profiel, beschrijving en schatting op basis van de eerste fase- », Policy Brief, HIVA-KU Leuven.

LIJST VAN TABELLEN

- › Tabel 1: Evolutie van de productie per industriële bedrijfstak in het Brussels Gewest
- › Tabel 2: Evolutie van de activiteit per bedrijfstak in de bouwsector in het Brussels Gewest
- › Tabel 3: Evolutie van de activiteit in de productiediensten in het Brussels Gewest
- › Tabel 4: Evolutie van de activiteit per bedrijfstak in de persoonlijke diensten in het Brussels Gewest

LIJST VAN GRAFIEKEN

- › Grafiek 1: Evolutie van het bbp (in constante prijzen)
- › Grafiek 2: Bijdrage van diverse bestedingscomponenten tot de kwartaalgroei van het bbp in België
- › Grafiek 3: Evolutie van de olie- en gasprijzen sinds januari 2020
- › Grafiek 4: Evolutie van de activiteit in de Brusselse marktsector
- › Grafiek 5: Evolutie van de investeringen in de Brusselse marktsector
- › Grafiek 6: Ondernemersvertrouwen in de zakelijke dienstverlening en de handel
- › Grafiek 7: Consumentenvertrouwen
- › Grafiek 8: Belangrijke aankopen door de Brusselse huishoudens, enquêteresultaten
- › Grafiek 9: Evolutie van de activiteit in de Brusselse verwerkende industrie
- › Grafiek 10: Evolutie van de activiteit in de Brusselse bouwsector
- › Grafiek 11: Evolutie van de activiteit in de Brusselse productiediensten
- › Grafiek 12: Evolutie van de activiteit in de Brusselse persoonlijke diensten
- › Grafiek 13: Groeicijfers van het aantal Brusselse loontrekkende werknemers
- › Grafiek 14: Groeicijfers van het aantal VTE voor de Brusselse loontrekkende werknemers
- › Grafiek 15: Index van het aantal gepresteerde uren in uitzendarbeid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in België (januari 2019 = 100)
- › Grafiek 16: Werkgelegenheidsvooruitzichten in de verwerkende industrie, de zakelijke dienstverlening en de handel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, enquêteresultaten
- › Grafiek 17: Conjuncturele evolutie van het aantal NWWZ in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- › Grafiek 18: Evolutie van het aantal NWWZ in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest volgens OCMW-statuut
- › Grafiek 19: Werkloosheidsvooruitzichten voor de komende twaalf maanden, enquêteresultaten

